

Aan: de minister van Economische Zaken en Klimaat, dhr. Erik Wiebes
de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, dhr. Wouter Koolmees

Verzonden per e-mail

Datum

3 april 2020

Ons kenmerk

20-029/KJ/ET/dt

Betreft / Onderwerp

Berichtgeving rond productie kolencentrales

Doorkiesnummer

06 - 33313012

Email contactpersoon

Eelco.tasma@fnv.nl

Bijlage(n)

-

Geachte heren Wiebes en Koolmees,

Het is de FNV bekend, als partij die gecommitteerd is aan het klimaatakkoord en daarmee de doelstelling van het Verdrag van Parijs onderschrijvend, dat de CO2-reductie voortvarend ter hand moet worden genomen. Het verbod op kolenstook voor de opwekking van energie heeft al geleid tot de sluiting van de Hemwegcentrale. Het feit dat het Urgenda-vonnis zal leiden tot een extra versnelling, ook daar hadden we rekening mee gehouden, inclusief het feit dat die versnelling iets zal betekenen voor de nog bestaande 3 kolencentrales en de werkgelegenheidseffecten die dit met zich meebrengt in die regio's waar deze centrales zijn gevestigd. Wij denken daarbij met name aan de gevolgen voor de werkgelegenheid in het noorden van het land.

We hebben echter vergeefs op concrete berichten daaromtrent gewacht en nu moeten tot onze verbijstering onze leden in de kolenketen uit de media vernemen dat de productie van de centrales fors zal worden gereduceerd en dat er wellicht tot sluiting van een centrale zal worden overgegaan. Een aantal van onze leden in deze vitale sectoren die ons land in deze tijd van Corona-crisis draaiende houden, hebben het nieuws vlak na aanvang van hun nachtdienst gehoord. Hun frustratie en boosheid over de hierdoor gecreëerde onzekerheid in juist deze tijd deel ik natuurlijk.

De FNV-leden in de sectoren Publiek Belang (centrales) en de Havens maken zich al jaren sterk voor een zogenoemde 'Just Transition'. De transitie naar een duurzame economie is iets dat iedereen aan het hart gaat, maar vanuit de vakbeweging is de nadrukkelijke randvoorwaarde wel dat we ook zuinig met de werknemers omgaan. Zeker als zij hun werk kwijtraken door een maatschappelijk/politiek besluit. In het klimaatakkoord is daarom op instigatie van de FNV het volgende afgesproken. *"Het kabinet heeft oog voor de werkgelegenheidseffecten op de korte termijn van de sluiting van de Hemwegcentrale per 1 januari 2020 voor de betrokken werknemers en de keten daaromheen. Het Ministerie van SZW werkt daarom samen met UWV, vakbonden en werkgeversorganisaties aan de vormgeving van het zogenaamde 'Westhavenarrangement'. Vanuit dit arrangement wordt gezien*

welke maatregelen nodig zijn om het risico op werkloosheid als gevolg van de sluiting van de Hemwegcentrale te mitigeren. Concreet is afgesproken dat UWV en FNV samen een unit oprichten, die gaat werken aan de vormgeving van een dienstverleningspakket. Werkgevers, waaronder primair de bedrijven die het betreft in de regio, worden hierbij nauw betrokken.

Het kabinet realiseert zich dat de werkgelegenheidseffecten van de energietransitie breder zijn dan de mogelijke effecten van het wetsvoorstel om kolen bij elektriciteitsproductie te verbieden. Het kabinet neemt daarom initiatief door een Voorziening werkgelegenheidseffecten in te richten. Die voorziening is gericht op het van-werk-naar-werk begeleiden en het om- en bijscholen van mensen die in de fossiele sectoren hun baan zullen verliezen. Het kabinet heeft hiervoor tot en met 2030 in principe € 22 miljoen gereserveerd. Die voorziening wordt de komende tijd vormgegeven in een tripartiete samenwerking tussen het Ministerie van SZW, vakbonden (in het geval van het Westhavenarrangement de FNV) en werkgeverorganisaties. De ervaringen in de kolenketen (en in het bijzonder de lessen die worden geleerd bij de uitwerking van het Westhavenarrangement) en het bovengenoemde SER-advies, zullen gebruikt worden bij de aanpak in andere sectoren, die te maken hebben met de gevolgen van de energietransitie.”

We hopen dat de vormgeving van het hier bovengenoemde Westhavenarrangement een dezer dagen tot finale afronding komt. Ik zal u daarover separaat een brief doen toekomen. Maar in het klimaatakkoord is ook een transitiefonds van ten minste 22 miljoen euro opgenomen. Op (een deel van) dat fonds leggen wij als FNV bij deze dan ook een claim.

We weten niet hoe de exacte besluitvorming gaat verlopen en tot welk pakket maatregelen het kabinet zal besluiten met betrekking tot het Urgenda-vonnis. Ik dring er overigens op aan dat die besluitvorming snel bekend zal zijn; de onzekerheid bij eventueel betrokken werknemers moet, zeker in deze tijd, tot het minimum beperkt blijven. Er is wat dat betreft al veel schade berokkend. Maar wat in ieder geval in de besluitvorming moet worden meegenomen is dat het geld dat aan betrokken ondernemingen ter beschikking wordt gesteld als nadeelcompensatie (hetgeen ongetwijfeld het geval zal zijn) nooit ten laste mag worden gebracht van de eerdergenoemde 22 miljoen. Voorts dienen vanuit de overheid met de bedrijven geen afspraken te worden gemaakt over sociale plannen, laat staan dat daar zomaar geld voor beschikbaar wordt gesteld aan die bedrijven. Wel dient EZK gelden voor dit doel toe te voegen aan het transitiefonds voor de gehele keten. Het door EZK uitgevoerde onderzoek naar de gevolgen van de energietransitie (Basis & Beleid 7 juni 2019) kan daar dienstig aan zijn. Het geeft immers goed weer wat de gevolgen voor werknemers zullen zijn en kan als leidraad dienen om de benodigde compensatie voor de werknemers te berekenen. Zodat dat fonds kan worden ingezet om voor alle werknemers in de kolenketen, die worden getroffen door verminderde productie of zelfs sluiting van een centrale, een deugdelijk arrangement op te zetten voor van werk-naar-werk-trajecten, scholing en zo nodig loon- en pensioen aanvulling. Zoals nu bij het Hemwegarrangement ook het geval is.

Ik vertrouw erop dat wij op korte termijn over deze kwestie met elkaar in gesprek kunnen gaan.

Met vriendelijke groet,

Kitty Jong
Vicevoorzitter FNV